

LENDA DO BOEDO E DO NON NADO

Lema: Incognitus

1.- Asolagamento

I

No San Xoán de Lagostelle
fica un pobo asolagado,
todos lle chaman Boedo,
deseña un extenso prado
que o río Dá vivifica
e lle presta o seu fado.
Terreo baixo e lamento
sacia auga todo o ano
onde se xuntan veciños
e as vacas pastan de grado.

Neste lugar do Boedo,
neste lugar enmeigado
vouvos contar unha lenda
que aquí ten o seu engado,
cando a Sagrada Familia
—disto hai uns dous mil anos—,
ía alíxera a Begonte
co encargo preparado
de facer Belén movíbel
polo Nadal festexado.
Fixádevos canto tempo
queda disto en legado.

II

Que era un poboado descrido
tiña o seu creto sonado
habida conta da lenda
que dorme no seu achado,
pois cando a Virxe María
e Xesús aínda non nado
veñen pedindo esmola,
achándose en desamparo,
chovendo auga acotío
co frío máis desapiadado,
camiño de Begonte
ata o Belén esperado,
ninguén lles dá acubillo
no pobo tan desalmado
que ata un zapateiro
lles chimpa a forma irado,
negándose os veciños
a acoller aos arribados
a non ser no Barreiro
nunha casoupa do lado;
de Xosé, abeiradoiro,
de María e do esperado,
mais non teñen alimento
que lles sirva de galano.

A casa ten nenos pobres;
todos sentados nos tallos
arrodeando a lareira
de miseria ben honrados
de fame e de pobreza
sen poder comer bocado.

III

A muller que os acolleu
así lles dixo aos chegados:
—«Nós podemos abeirarvos
neste caseto tapado,
polo menos nel non chove
inda que haxa frío a esgallo,
mais non temos alimento
e aínda menos compango,
meus fillos choran de fame
e non podo sustentalos,
róeme a pena a alma
neste mundo malpocado
por non ter nin faragullas
con que poder aledalos».

Estando nestas, a Virxe,
e vendo este desamparo,
convenceu á muller pobre
que sería axeitado,
das cinzas da lareira
facer tortas, decontado,
e con ela comer todos
ricos pratos cociñados,
que chegan ata nosoutros
de maínzo ben forneado,
sendo fama e estandarte
de Guitiriz, seu legado.

IV

Como castigo divino
á maldade desta xente,
asolágase a vila
producindo grande enchente.
Mergullouse o Boedo
e afogou toda a xente
menos a dona e os fillos
que acollen aos doentes,
coitados e mendicantes,
desgraciados e indixentes.

V

Pola corredoirá abaixo,
os presentes xa comidos
collen pés cara a Begonte
co encargo xa sabido,
de ficar nesta parroquia
todo o Nadal requirido
para que todas as xentes
poidan ver ao seu Meniño
moverse con moito afán
despois do San Martiño.

VI

2.- Camiño de Begonte

Xosé.- Camiñade, Señora,
polo medio do monte,
que antes dunha hora
estamos en Begonte!
Cara aló sen demora,
axiña e decote,
andarengos cadora,
amante e consorte,
pensando arestora...

...

...

mais pasamos a ponte,
que a auga xa soa
do Ladra en Begonte.

María.- Ai Xosé, meu agarimo.
Ai Xosé, da miña alma.
Busca alpendre paseniño
con palla en abastanza
para deitar ao Meniño
que me deu unha empurrada
e quere vir manseliño
á media noite pasada.

Xose.- Non te alarmes, María,
que o alpendre aquí está.
Non teñas medo á molida
que hai palla a faltar
e ten vaca e boi de cría

para podemos quentar.
Co bafo que soltarían,
o remol seguro está.

María.- O sitio gústame moito
e aquí hai canto un quixer,
ovellas para o condoito,
troitas para ben comer,
fariña para o biscoito,
se o muiñeiro quixer.
Temos zoqueiro varudo
e un serrador portugués,
poliños de Mos, papudos
e leite gordo lugués.

Xosé.- Tamén castañas asadas.
Afiador de coitelos,
oleiros e escadas,
ferreiros e martelos.
Temos como innovación:
do porco, a matalota,
e tamén ao pescador,
aínda que a malla dá a nota
pola colaboración,
a bomba, que está de moda!,
e no incendio, o apagador.

María.- Vexo unha carrandiola
para o Meniño xogar,
sendo isto unha chabola
haiche ben en que enredar,
pois ata o mesmo Varela
tornea sen descansar.